

PERSBERICHT

Augustus 2018

Verslag aan het Vlaams Parlement

Integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten

Het Rekenhof heeft onderzocht of de integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten tot de verwachte evolutie heeft geleid voor het academisch niveau. Het concludeerde dat dit inderdaad het geval blijkt te zijn, maar dat het proces nog niet is voltooid. Het aandeel onderzoekers in het personeelskader van de geïntegreerde opleidingen blijft beperkt en het aantal onderzoeksprojecten en contractonderzoeken nam nog niet echt toe. De universiteiten volgen de effecten van de integratie niet systematisch op. Ook had het Rekenhof aandacht voor de Schools of Arts en het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek van de hogescholen. De Schools of Arts slagen er maar sporadisch in onderzoeksprojecten te krijgen en hun samenwerking met de universiteiten kan beter. Het Rekenhof stelde ten slotte vast dat niet alle financieringsbronnen voor wetenschappelijk onderzoek de hogescholen ten volle bereiken.

Academisering

De academische hogeschoolopleidingen werden vanaf het academiejaar 2013-2014 geïntegreerd in de universiteiten, met uitzondering van onder meer de academische kunstopleidingen. Die kregen binnen de hogescholen zelfstandige bestuurlijke entiteiten, Schools of Arts genoemd. Het Rekenhof onderzocht of de integratie tot voldoende academisering heeft geleid – dat wil zeggen: of het onderwijs voldoende is ingebed in het wetenschappelijk onderzoek. Het richtte zijn onderzoek op drie studiegebieden: architectuur, industriële wetenschappen en technologie, en handelswetenschappen en bedrijfskunde of bestuurskunde.

Financiering

Er zijn garanties dat de universiteiten de aanvullende onderzoeksmiddelen voor de academisering volledig aanwenden voor de geïntegreerde opleidingen. De universiteiten krijgen voor sommige geïntegreerde opleidingen na de integratie een kleiner werkingsbudget dan de hogescholen voor deze opleidingen kregen, maar garanderen de geïntegreerde opleidingen eenzelfde werkingsbudget als voorheen of nemen compenserende maatregelen. De universiteiten stellen ook tijdelijk afgeschermd onderzoeksmiddelen ter beschikking van de geïntegreerde opleidingen, die er echter nog maar beperkt in slagen competitief toegekende middelen voor fundamenteel onderzoek te verwerven.

Evolutie na de integratie

De integratie heeft, gelet op het relatief kort tijdsbestek, al tot een gunstige ontwikkeling van het onderzoek en verdere academisering geleid. Het academiseringsproces is echter nog niet voltooid. Het aandeel onderzoekers in het personeelskader blijft nog beperkt. Er kwamen al meer publicaties, maar de financiële middelen voor onderzoeksprojecten en onderzoeksovereenkomsten vertonen nog geen stijgende trend. Ook het aantal lopende

doctoraten neemt in alle universiteiten en studiegebieden geleidelijk toe. In het algemeen volgen de universiteiten die specifieke indicatoren voor academisering onvoldoende op.

Eigen gerichtheid van de geïntegreerde opleidingen

Het Rekenhof onderzocht ook of de geïntegreerde opleidingen hun eigen professionele gerichtheid behielden, zoals vooropgesteld. Het kon die vraag bevestigend beantwoorden. De mate waarin het beroepenveld van de geïntegreerde opleidingen verschilt van dat van de aanverwante academische opleidingen, hangt af van het studiegebied.

Schools of Arts

De Schools of Arts kregen binnen de hogescholen autonomie. Het aantal uitgereikte doctoraten in de kunsten steeg nog niet. De financiering ervan begunstigt niet de Schools of Arts. Het onderzoek in de kunsten steunt bijna uitsluitend op overheidsfinanciering en de Schools of Arts slagen er maar sporadisch in competitief toegewezen onderzoeksprojecten te krijgen. Er is overigens geen reglementair systeem om de output van het onderzoek in de kunsten te meten en het te financieren op basis daarvan. De contacten tussen het zelfstandig academisch personeel van de universiteiten en het personeel van de Schools of Arts kunnen ten slotte worden versterkt.

Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek

Na de overheveling van de academiserende opleidingen moesten de hogescholen verder praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek (PWO) kunnen ontwikkelen. Dat lukte mede doordat de PWO-uitkeringen stegen met meer dan 40%, wat de terugval van de inkomsten uit onderzoekscontracten grotendeels compenseerde. Het TETRA-fonds, een andere mogelijkheid voor overheidsfinanciering, bereikt de hogescholen maar in beperkte mate. Universiteiten en hogescholen werken ook weinig samen voor de mededinging naar TETRA-projecten. De initiatieven van de associaties om samenwerking tussen de universiteiten en de hogescholen te stimuleren, lijken niet te beantwoorden aan de verwachtingen van de hogescholen.

Reactie van de minister

De minister stelt dat het, gelet op het korte tijdsperspectief van de audit, nog vroeg is om nu al conclusies te trekken en maatregelen te treffen. De externe opvolging van de integratie kan volgens de minister voldoende gebeuren binnen het stelsel van kwaliteitsbewaking met instellingsreviews. Het is volgens haar aan de instellingen en de associaties zelf om bij te sturen als er problemen worden vastgesteld.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Integratie van de academische hogeschoolopleidingen in de universiteiten* is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het verslag en dit persbericht staan op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).